

Dr hab. Maria Załęska
Wydział Neofilologii UW

UNIWERSYTEŃ WARSZAWSKI		
Wpłynęło do Kenc. Ogóln.		
	data	znak
Wpłynęło do Jedn. Org.	04.02.2020	
	data	znak
Znak		

**Recenzja osiągnięć w postępowaniu habilitacyjnym dr Katarzyny Hryniuk
ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk humanistycznych, w dyscyplinie językoznawstwo**

1. Sylwetka Habilitantki

Katarzyna Hryniuk uzyskała w roku 2000 tytuł magistra w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, a następnie, w roku 2007, stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa.

Od 2007 roku pracowała w Instytucie Kulturologii i Lingwistyki Antropocentrycznej jako adiunkt, w latach 2013-15 w Instytucie Anglistyki Społecznej Akademii Nauk w Warszawie jako wykładowca, a od 2015 do chwili obecnej w Instytucie Anglistyki jako adiunkt.

2. Ocena osiągnięcia naukowego, wskazanego jako podstawa do uzyskania habilitacji w rozumieniu art. 16. ust. 2 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.).

Osiągnięcie naukowe, wskazane przez Habilitantkę jako podstawa do uzyskania habilitacji, to jej monografia pt. "Non-natives writing for Anglo-American journals: Challenges and urgent needs", Warszawa, Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2019, 171 stron.

Recenzowana książka wpisuje się w prężny nurt badań nad dyskursem akademickim. Tematyka rozprawy dotyczy zagadnienia interesującego naukowo i przydatnego praktycznie, a mianowicie publikowania tekstów naukowych w języku angielskim przez nierodzimych użytkowników języka.

Przedstawiona do oceny monografia jest objętościowo dość skromna: 140 stron tekstu (reszta to 30 stron opracowania technicznego: spis treści, załącznik, bibliografia, indeksy i dłuższe streszczenie w języku polskim).

Tytuł książki – “Non-natives writing for Anglo-American journals: Challenges and urgent needs” – w czterech pierwszych rozdziałach odnosi się do rozmaitych, heterogenicznych grup nierodzimych użytkowników języka angielskiego, stanowiących obiekt zainteresowania różnych badaczy dyskursu akademickiego, natomiast w dwóch ostatnich rozdziałach (V i VI) – jedynych poświęconych na badania własne Habilitantki – jest zawężony do bardzo specyficznej, wąskiej grupy: polskich językoznawców-anglistów. Chociaż “wyzwania” i “pilne potrzeby” w tytule są przedstawione jako dwa równorzędne zagadnienia, “pilnym potrzebom” poświęcono nieporównanie mniej miejsca (zob. niżej).

Monografia została podzielona na ogólny wstęp (str. 7-10) oraz sześć rozdziałów. W kompozycji książki „znane”, czyli zreferowanie istniejących już badań nad dyskursem akademickim (rozdziały I – IV, str. 11-86) zdecydowanie przeważa nad „nieznanym” – nowością, czyli indywidualnym wkładem Habilitantki w dyscyplinę, który ma świadczyć o jej samodzielności naukowej (rozdziały V i VI, str. 87-140).

Cztery pierwsze rozdziały są poświęcone na szczegółowe omówienie dotychczasowego stanu badań nad różnymi aspektami publikowania w języku angielskim, czyli najpopularniejszym środkiem komunikacji akademickiej rodzimych i nierodzimych użytkowników języka angielskiego. Te pierwsze cztery rozdziały, o charakterze przeglądowym, dowodzą wielkiego odczytania Autorki w literaturze przedmiotu. Habilitantka szeroko rysuje kontekst socjolingwistyczny, w ramach którego sytuuje się omawiane przez nią zagadnienie badawcze.

Pierwszy rozdział – „English as the leading language of academic communication worldwide” (str. 11-32) – dotyczy kwestii socjolingwistycznych. Habilitantka znakomicie zreferowała badania na temat statusu angielskiego oraz polskiego w kulturowej hierarchii prestiżu i wpływu języków (z uwzględnieniem kontekstu akademickiego), a także studia nad dominującymi postawami językowymi.

W drugim rozdziale – „Written academic discourse and its composition” (str. 33-54) – Habilitantka przedstawiła badania na temat dyskursu i genologii. Habilitantka zreferowała różne publikacje dotyczące dyskursu akademickiego, uwypuklając wątki związane z konwencjami *research paper* – gatunkiem, który stanowi punkt wyjścia dla badań własnych Autorki w rozdziale V.

W trzecim rozdziale – „Writing for publishing in international and local journals” (str. 55-66) – Habilitantka omówiła badania dotyczące rynku publikacji akademickich, z uwzględnieniem statystyk publikacji międzynarodowych autorstwa naukowców pochodzących z różnych części świata. Skonfrontowała także rozmaite systemy oceny publikacji naukowych (ewaluacje przedpublikacyjne i punktacja tekstów naukowych już wprowadzonych na rynek). Przytoczyła również badania, dotyczące procesu opracowywania przedpublikacyjnego tekstu, włączając w to studia nad konwencjami technicznymi, obowiązującymi w periodykach naukowych.

Czwarty rozdział – „Research on English as a foreign language academic writing by Polish scholars: The main problems explored” (str. 67-86) – zawiera przegląd badań nad kwestiami dotyczącymi publikowania akademickiego z perspektywy badaczy polskich. Habilitantka omówiła rozmaite opracowania, poświęcone szczegółowym kwestiom dydaktyki nauczania komunikacji pisemnej w języku angielskim na uczelniach polskich. Dokonała także przeglądu badań na temat praktyk dydaktycznych w zakresie nauczania pisania na polskich uczelniach, od praktyk stosowanych intuicyjnie do metod mających podstawę teoretyczną.

Rozdziały te dowodzą niewątpliwie obeznania Habilitantki z literaturą przedmiotu, co widać także w bogatej bibliografii na końcu książki. Dla wspomnianego w autoreferacie „szerokiego grona odbiorców”, które Habilitantka uznaje za właściwego adresata książki, rozdziały te stanowią bardzo użyteczne uporządkowanie tematyczne aktualnego stanu badań nad stosowaniem języka angielskiego przez nierodzimych użytkowników języka w komunikowaniu akademickim.

To kompleksowe i wielopłaszczyznowe omówienie zjawisk dotyczących publikowania tekstów akademickich ma jednak charakter głównie opisowy i referujący, bez podejmowania dyskusji dotyczących różnic teoretycznych (np. eksplicytnego ustosunkowania się do budzącego różne kontrowersje traktowania struktur *dyskursywnych* i *retorycznych* jako tożsamy).

Zreferowanie stanu badań stanowi tło dla indywidualnego wkładu Habilitantki w dyscyplinę, przedstawionego w rozdziale „The study” (str. 87-134), który Autorka określa mianem „empirycznego”. Po nim następuje krótki rozdział VI – „Conclusions and implications for instruction” (str. 135-140).

Struktura tych dwóch rozdziałów stanowi nawiązanie do zasady konstrukcyjnej artykułu naukowego zwanej IMRAD (*Introduction – Methods – Results – and – Discussion*). Rozdział V (47 stron) obejmuje bowiem uwagi wstępne, metodologię,

dane oraz wyniki badania, natomiast rozdział VI (6 stron) to omówienie wyników i postulaty dalszych badań.

Postawiona przez Habilitantkę główna kwestia badawcza (str. 89) dotyczy odpowiedzi na pytanie, jakie są wyzwania dla polskich językoznawców-anglistów, którzy przygotowują artykuły do publikacji w prestiżowych angloamerykańskich czasopism naukowych. Kwestią określoną jak „dodatkowa” (str. 89) jest zidentyfikowanie przekonań, postaw i potrzeb tej szczególnej grupy autorów w zakresie tego typu publikacji.

Badana grupa to 16 polskich językoznawców-anglistów, wyselekcjonowanych na podstawie ich sukcesów publikacyjnych w prestiżowych czasopismach anglojęzycznych (str. 95). Zgodnie z podaną informacją, 13 z nich pracuje na największych polskich uniwersytetach, 3 na mniejszych (dla zachowania anonimowości respondentów Habilitantka nie podaje identyfikacji ośrodków badawczych).

W tej części pracy, tytułowe „wyzwania” i „pilne potrzeby” zostały zatem zawężone do doświadczeń tej specyficznej i wąskiej grupy nierodzimych użytkowników języka angielskiego.

W metodzie „wywiadów w oparciu o teksty”, wybranym tekstem, był jeden – zazwyczaj pierwszy – artykuł opublikowany przez każdego autora w prestiżowym anglojęzycznym czasopiśmie lingwistycznym. Kryteria prestiżu czasopism pozostawiono domyślności czytelników (Opinia środowiska? Punktacja na liście ministerialnej? Jeśli podstawowym kryterium prestiżu była punktacja, nie podano, od jakiej liczby punktów dany tytuł wliczano do grona czasopism prestiżowych).

Habilitantka informuje, że respondenci różnią się pod tym względem stopnia zaawansowania kariery akademickiej. Dla części osób tekst, będący przedmiotem wywiadu, to ich pierwsze osiągnięcie publikacyjne; dla innych respondentów ta pierwsza publikacja to mniej lub bardziej odległe w czasie wspomnienie.

W badaniach nad dyskursem akademickim wymiar „początkujący – doświadczony” (*novice – expert*) jest uznawany za bardzo istotny. Wprawdzie omawiany w wywiadzie tekst to dla (prawie) wszystkich respondentów ich pierwsza publikacja, lecz „wyzwania” i „pilne potrzeby” dla debiutanta na wczesnym etapie kariery akademickiej są inne niż dla autora, który z perspektywy wieloletniego doświadczenia i z większego dystansu wspomina swój pierwszy sukces. Poza tym, jeśli autor opublikował swój pierwszy tekst kilka lat temu (najwcześniejszy omawiany

w wywiadzie artykuł pochodzi z roku 2007, zob. str. 95), w ówczesnej sytuacji akademickiej w Polsce „wyzwania” i „pilne potrzeby” – jak również postawy i przekonania – mogły być inne niż w przypadku autora, który zadebiutował niedawno, w odmiennych realiach organizacji życia naukowego i polityki ewaluacji akademickiej. Habilitantka podkreśla także, że sam dyskurs akademicki podlega bardzo szybkim zmianom.

Dlatego byłoby pożądane podanie nie tylko ogólnej informacji o strukturze badanej grupy respondentów pod kątem stopnia ich zaawansowania w karierze akademickiej w momencie przeprowadzania wywiadu (str. 95), lecz także zakodowanie tekstów z podaniem tego kryterium (tj. nie tylko zakodowanie źródła przykładu jako P1 – *Participant 1*, lecz np. P1-N, czyli *Participant 1 – Novice*). Omówienie wymiaru „początkujący – doświadczony” w odniesieniu do odpowiedzi respondentów mogłoby być jednym z ciekawszych wątków interpretacyjnych zebranego materiału.

Nie została także wyjaśniona struktura korpusu tekstów, stanowiących temat wywiadów z poszczególnymi respondentami, a mianowicie przyczyny ponad dwukrotnej przewagi artykułów dotyczących lingwistyki stosowanej (11 artykułów) wobec tekstów dotyczących lingwistyki teoretycznej (5 artykułów). Czy jest to przypadek, czy też może przejaw (wspominanego zresztą przez Habilitantkę) zjawiska wybierania sobie przez badaczy takiej tematyki, jaka daje większe szanse na publikację w prestiżowych czasopismach? Eksplicytny komentarz pozwoliłby czytelnikowi na lepszą orientację w kontekstowych uwarunkowaniach konstrukcji korpusu.

Pozyskany materiał ma walor aktualności: zgodnie z podaną informacją (str. 96) Habilitantka przeprowadziła wywiady z respondentami w 2018 roku, a już w pierwszych miesiącach 2019 roku książka ukazała się drukiem. Oznacza to jednak także bardzo krótki czas, jaki Habilitantka poświęciła na transkrypcję i opracowanie zebranego materiału, analizę i refleksję teoretyczną, odniesienie wyników własnych badań do dotychczasowej literatury przedmiotu oraz ujęcie efektów swoich przemyśleń językoznawczych w formie rozdziału (choć czytelnik spodziewałby się raczej *rozdziałów*) w książce.

Dla uzyskania odpowiedzi na postawione pytanie badawcze główne i poboczne, Habilitantka zadeklarowała wspomniany wyżej wybór metody badań jakościowych, którą określiła mianem „wywiadów dotyczących tekstu” (str. 90-92). Metoda

wywiadów, zgodnie z deklaracjami Habilitantki, została wybrana dlatego, że w fazie pozyskiwania danych umożliwia daleko posuniętą elastyczność wynikającą z dynamiki rozmowy, natomiast w fazie interpretacji pozwala na dokonywanie uszczegółowionych, „gęstych opisów” (*thick descriptions*), a także uwzględnienie realiów występowania danych językowych w kontekście.

Wywiady zostały przeprowadzone po angielsku, w formule bezpośredniej interakcji Habilitantki z rozmówcami, którym zapewniono anonimowość. Zgodnie z podaną informacją, wywiady przeciętnie trwały ok. 40 min. Jak informuje Habilitantka, ich transkrypcja (która nie stanowi części pracy) obejmuje 147 stron. Wywiady te zostały ustrukturyzowane tematycznie w 15 zagadnień (opis narzędzia znajduje się na str. 92-94; pełny wykaz zagadnień oraz związanych z nimi pytań szczegółowych jest przedstawiony w Dodatku, str. 143-144).

Wywiady nie są traktowane jako studia przypadków, lecz jako pewne uśrednienie doświadczeń językoznawców-anglistów, niezależnie od tego, czy to początkujący, czy osoby już zaawansowane w swojej karierze naukowej.

Habilitantka wyróżniła dwie grupy pytań. Kategoria zagadnień „niedyskursywnych” (kwestie 1-5 oraz 15) obejmuje informacje kontekstowe, uznane za istotne tło dla rozmowy o pierwszej publikacji anglojęzycznej w prestiżowym czasopiśmie anglojęzycznym: realia nauki i pracy akademickiej w Polsce oraz zidentyfikowanie postaw polskich badaczy wobec zjawiska ewaluacji tekstów naukowych (zagadnienia typu: „system podwójnie ślepych recenzji”, „publikowanie w czasopismach lokalnych, w szczególności w języku ojczystym” czy „sposób uczenia się pisania artykułów naukowych”)

Kategoria zagadnień „dyskursywnych” obejmuje natomiast kwestie 6-14. Tych właśnie 9 zagadnień stanowi treść „wywiadów dotyczących (konkretnego) tekstu”.

Sześć zagadnień dotyczy pracy respondentów nad swoimi pierwszymi artykułami, opublikowanymi w prestiżowych czasopismach anglojęzycznych. W wywiadzie Habilitantka rozmawiała z respondentami o ich doświadczeniach w trakcie pracy nad publikacją (pisanie pierwszej wersji, najtrudniejsza dla autorów część artykułu naukowego, treść recenzji, pomoc innych osób w powstaniu tekstu, powód przyjęcia tekstu do druku).

Pozostałe trzy zagadnienia to komentarze metajęzykowe autorów na temat kwestii, które Habilitantka – we własnych dwóch publikacjach dotyczących tych właśnie zagadnień – na podstawie literatury przedmiotu uznaje za szczególnie

istotne w anglojęzycznej konwencji pisania artykułów naukowych. W tych dwóch publikacjach własnych (str. 91), Habilitantka – stosując metody ilościowe – na materiale artykułów, będących następnie przedmiotem wywiadów, wykazała różnice między frekwencją użycia pewnych leksemów w tekstach anglojęzycznych pisanych przez rodzimych użytkowników języka i przez Polaków. Po przedstawieniu respondentom wyników tej analizy ilościowej odniesionej do ich własnych tekstów, Habilitantka zbierała ich wypowiedzi na temat wyborów stylistycznych: używania głosu autorskiego (poprzez stosowanie pierwszej osoby l.p. jako wykładnika przyjęcia odpowiedzialności za formułowane tezy naukowe), używania wyrażenia asekuracyjnych (*hedges*) oraz używania wyrażenia wartościujących przy kwalifikowaniu własnej tezy jako szczególnie istotnej dla dyscypliny.

W tej części teoretyczno-metodologicznej Habilitantka nie zadeklarowała jednak, co ma być przedmiotem wglądu teoretycznego językoznawcy badającego zebrany materiał; nie jest także zapowiedziana żadna perspektywa analizy czy zamysł jakiejś konceptualizacji teoretycznej pozyskanych danych.

Kolejna część rozdziału V odpowiada temu, co w modelu IMRAD zwane jest „rezultatami” czy „wynikami”. Każdy z kolejnych podrozdziałów jest poświęcony jednemu z 15 zagadnień poruszonych w wywiadzie. Przedstawione dane to ekscerpty z wywiadów dotyczących wyżej omówionych zagadnień organizacji życia akademickiego w Polsce oraz wspomnień dotyczących publikacji pierwszego artykułu każdego respondenta w prestiżowym czasopiśmie anglojęzycznym.

Same fragmenty są interesujące m.in. dlatego, że w sposób tematycznie uporządkowany przedstawiają to, co jest znane jedynie wybiórczo czy wręcz tylko anegdotycznie członkom społeczności akademickiej. Zaletą tych fragmentów książki jest możliwość zapoznania się z autentycznymi wypowiedziami tych członków środowiska językoznawców, którzy – jako ci, którzy już osiągnęli znaczący sukces akademicki publikując w jakimś prestiżowym anglojęzycznym czasopiśmie językoznawczym – stawiani są za wzór dla innych: nie tylko dla młodych językoznawców-anglistów, lecz także dla językoznawców-polonistów, romanistów, hungarystów itd. Dla tych czytelników, funkcjonujących w swoich własnych specjalnościach kulturowo-językowych (polonistyka, hungarystyka etc.), interesujące jest zapoznanie się z perspektywą i praktykami publikacyjnymi tych, którzy mają lepszy punkt startowy i mogą się podzielić swoim doświadczeniem. Studia na filologii angielskiej oraz doktorat z lingwistyki angielskiej dają bowiem autorom tekstów

anglojęzycznych zdecydowanie większe kompetencje językowo-dyskursywne (nie wspominając już o dogłębszej znajomości literatury przedmiotu autorstwa rodzimych użytkowników języka angielskiego) niż inne kierunki studiów.

Należy jednak zauważyć konsekwencje zawężenia zakresu znaczeniowego tytułowego pojęcia „nierodzimymi użytkownicy języka angielskiego”. Nierodzimymi użytkownikami języka angielskiego, jakimi są językoznawcy-angliści, jako grupa zawodowa doświadczają innych „wyzwań” i mają inne „pilne potrzeby” niż inni nierodzimimi użytkownicy języka angielskiego – na przykład językoznawcy-poloniści – którzy mimo braku porównywalnego wykształcenia anglistycznego są zmuszeni konkurować z anglistami o możliwość publikacji tekstów po angielsku w prestiżowych językoznawczych czasopismach anglojęzycznych.

Prezentacja „rezultatów”, tj. ekscerptów z wypowiedzi respondentów wraz z ogólnymi informacjami o ilości i typowości pewnych treści zajmuje zdecydowaną większość rozdziału V. W kolejnych podrozdziałach, po kilkudziesięciu wprowadzeniach, pojawiają się serie po kilka dłuższych cytatów; nierzadko po nich Habilitantka referuje jeszcze dodatkowo własnymi słowami wypowiedzi innych respondentów.

Po każdej serii przykładów pojawiają się komentarze odautorskie głównie na temat ilości (większość/mniejszość respondentów wyraża jakąś opinię; rzadko jest jednak sprecyzowane liczbowo, o jaką większość/mniejszość chodzi). Uzyskane wyniki – najbardziej typowe odpowiedzi respondentów – są umieszczone w tabeli kończącej rozdział. W tabeli nie ma informacji, pozwalających odnieść te wyniki do słów kluczowych z tytułu, czyli do „wyzwań” i „pilnych potrzeb”.

Ostatni rozdział książki – „Conclusions and implications for instruction” (str. 135-140) – odpowiada temu, co w modelu IMRAD stanowi „dyskusję”, czyli omówienie uzyskanych wyników (przy czym dwie ostatnie strony to już prezentacja postulatów aplikacyjnych i możliwych kierunków dalszych badań). Występuje zatem znaczna dysproporcja objętościowa między przedstawieniem danych i pozyskanych z nich wyników badawczych a tym, co ma stanowić zastosowanie metody jakościowej do interpretacji. Faktycznie bowiem jedynie niewiele ponad cztery strony książki są poświęcone na dyskusję merytoryczną.

Habilitantka przywołuje ogólnikowo literaturę przedmiotu, aby na tle dotychczasowych ustaleń innych badaczy przedstawić własny wkład do dyscypliny. Jako *novum* swojej książki Autorka wymienia uogólnienia wynikające z treści

odpowiedzi respondentów: językoznawcy-angliści mają pozytywne nastawienie do publikowania w prestiżowych czasopismach anglojęzycznych i nie sprawia im szczególnej trudności pisanie w języku angielskim. Respondenci postrzegają w kategorii tytułowych „wyzwań” przyswojenie sobie zmieniających się konwencji dyskursywnych w języku angielskim: wzorców używania zaimka „ja”, a także stosowanie zwrotów asekuracyjnych (*hedges*) i samoocennych, gdyż zależą one od wielu czynników kontekstowych. Językoznawcy-angliści wskazują też na niedostateczną ich zdaniem ofertę edukacyjną w trakcie studiów, a mianowicie na zbyt mało zajęć z pisania akademickiego w stosunku do stopnia trudności, z jakimi mierzą się autorzy, pragnący publikować w prestiżowych czasopismach anglojęzycznych. Zdaniem respondentów, recenzenci z tych czasopism traktują ich w sposób profesjonalny; nie skupiają się na zagadnieniach językowych w nadesłanych tekstach (co nie wydaje się dziwne: wszak pisali je angliści), lecz na meritum: to jakość i nowość treści były czynnikami decydującymi o publikacji.

Na podstawie przeprowadzonego badania Habilitantka sugeruje (jako realizację tytułowych „pilnych potrzeb”?) wprowadzenie dla przyszłych potencjalnych autorów artykułów w prestiżowych czasopismach anglojęzycznych kursów o programie rozszerzonym, w których nauczanie pisania byłoby połączone z nauczaniem metodologii danej dyscypliny. Jak można się domyślać, jest to odwołanie do znanej koncepcji kursów pisania akademickiego typu *WID (Writing in Disciplines)*. Nie wykracza to jednak poza ogólne stwierdzenie, że należy wprowadzić zmiany w programach nauczania, bez jakichkolwiek sugestii, jak zmieniać treść i metody nauczania. Skoro, jak wynika z autoreferatu, Habilitantka prowadzi zajęcia z pisania akademickiego po angielsku, dla czytelnika byłoby niezmiernie interesujące zapoznanie się z konkretnymi metodami dydaktycznymi, jakie sama stosuje – będąc jednocześnie znawcą dyskursu akademickiego – w nauczaniu własnych studentów.

Jako kierunki dalszych badań Habilitantka proponuje rozszerzenie materiałów o wypowiedzi językoznawców specjalizujących się w innych językach, a także wypowiedzi specjalistów z innych dyscyplin.

Podsumowując, po lekturze recenzowanej monografii, przedstawionej jako podstawa do uzyskania habilitacji, Autorka jawi się jako osoba, która opanowała ważne wymogi warsztatowe: wykazuje umiejętność skrupulatnego zebrania i

rzeczowego zreferowania literatury przedmiotu, a także umiejętność zebrania i uporządkowanego przedstawienia danych (tj. obszernych fragmentów wywiadów).

Postawiony przez Habilitantkę problem badań własnych jest bardzo wąski, ale właśnie dzięki temu miałby szansę być dogłębnie wyeksplorowany i zinterpretowany teoretycznie.

Pomimo zawarcia w tytule dwóch równie istotnych pojęć – „wyzwań” i „pilnych potrzeb” – tym ostatnim prawie w ogóle nie poświęcono miejsca w wywiadach z respondentami i bardzo niewiele miejsca w omówieniu wyników.

Wybrana metoda jakościowa – z jej potencjałem wglądu w dotychczas niedostrzegane zależności, z atrakcyjnością „gęstego opisu” i uwzględniania kontekstu, w którym pojawia się materiał językowy – oferuje możliwości interpretacyjne zdecydowanie większe niż to, co Habilitantka przedstawiła jako *novum* swojej pracy. W mojej ocenie potencjał korpusu i przyjętej metody nie został dostatecznie wykorzystany. Zadeklarowana przez Habilitantkę „metoda jakościowa” wydaje się bowiem być rozumiana nieomal jako samoobjaśnianie się materiału egzemplifikacyjnego. Zamiast analizy i interpretacji z wykorzystaniem aparatu pojęciowego językoznawstwa, z wglądem odkrywającym niezauważane dotychczas aspekty komunikacji akademickiej, czytelnikowi zostają bowiem jedynie zreferowane treści wypowiedzi respondentów: parafraza przeważa nad analizą.

Stosując znaną z analizy dyskursu akademickiego opozycję *knowledge telling vs. knowledge transforming*, badanie własne Habilitantki jest realizowane w konwencji referowania tego, co widoczne na powierzchni słów, zamiast w konwencji dogłębnej eksploracji i wglądu teoretycznego, który mógłby prowadzić do jakiejś interesującej poznawczo konceptualizacji uzyskanych wyników, stanowiącej istotny wkład w badania nad dyskursem akademickim. Zresztą w całej książce przeważa referowanie cudzych badań (4 rozdziały) i cudzych słów (ekscerpty z korpusu w rozdziale V) nad własny głos Habilitantki, który dowodziłby jej samodzielności w prowadzeniu uargumentowanego wywodu, formułowaniu hipotez badawczych, zdolności dostrzegania nieoczywistych regularności i wglądu wykraczającego poza obserwację ewidentnych danych.

Uogólnienia i postulaty Habilitantki – objętościowo niezwykle krótkie – są niewątpliwie słuszne, lecz bardzo oczywiste. Po lekturze wywiadów mógłby je wyartykułować także ktoś, kto nie ma przygotowania specjalistycznego w dziedzinie językoznawstwa i analizy dyskursu akademickiego. Być może to wspomniane wyżej

ogromne tempo pracy – pozyskanie materiału badawczego w 2018 roku, a publikacja książki już w pierwszych miesiącach 2019 roku – stanęło Habilitantce na przeszkodzie w dogłębniejszej analizie treści wywiadów.

Na podstawie powyżej sformułowanych argumentów uważam, że przedstawione w książce treści, które powinny świadczyć o samodzielności badawczej Autorki i spełniać ustawowy wymóg znacznego wkładu w dyscyplinę, są ilościowo i jakościowo niewystarczające, aby uznać recenzowaną monografię za podstawę do uzyskania habilitacji.

3. Ocena pozostałego dorobku naukowo-dydaktycznego podoktorskiego

3.1 Publikacje naukowe

Zgodnie z informacjami podanymi w autoreferacie, od roku 2007, czyli po doktoracie, Habilitantka opublikowała 15 tekstów naukowych (artykułów i rozdziałów), w tym jeden we współautorstwie. Oznacza to publikowanie niewiele więcej niż jednego tekstu na rok (nie wliczając w to 3 pomniejszych publikacji, tj. 2 recenzji i 1 sprawozdania z konferencji). Cenna jest jednak recepcja tekstów, cytowanych przez polskich i zagranicznych autorów (w Google Scholar: h-indeks 3).

W autoreferacie Habilitantka wskazuje na cztery główne wątki tematyczne swoich publikacji.

Pierwszy, obecnie już zarzucony wątek badawczy, to rozwój umiejętności czytania i wiedzy leksykalnej oraz użycie okulografii w badaniach. Habilitantka w latach 2009-2011 opublikowała pięć tekstów na ten temat: niektóre jako pokłosie doktoratu, inne jako eksploracja nowych tematów badawczych (okulografia).

Drugi obszar zainteresowań to dydaktyka języków specjalistycznych. Na ten temat Habilitantka opublikowała trzy rozdziały w tomach zbiorowych.

Trzeci wątek, który zaowocował sześcioma publikacjami (rozdziałami i artykułami w punktowanych czasopismach anglojęzycznych), to porównawcze badania korpusowe, dotyczące polskich i angloamerykańskich konwencji pisarstwa akademickiego.

Czwarty wątek tematyczny publikacji to uczenie się i nauczanie sprawności pisania w języku angielskim jako obcym. Habilitantka opublikowała na ten temat jeden tekst we współautorstwie i jeden własnego autorstwa.

3.5 Działalność dydaktyczna

Habilitationka przygotowała program autorski kursu "Przyswajanie i nauczanie języka obcego dla celów akademickich i zawodowych", który prowadzi w Instytucie Anglistyki UW. Wypromowała również 16 prac magisterskich i ok. 50 licencjackich (na UW i w Społecznej Akademii Nauk).

3.6 Działalność popularyzatorska

Habilitationka wygłosiła dwa wykłady gościnne w ramach popularyzacji badań na Indiana University – Purdue University Indianapolis, a po powrocie wykład gościnny na temat swoich doświadczeń na stypendium Fulbrighta. Przeprowadziła także lekcje w liceum ogólnokształcącym w ramach popularyzacji nauki i promocji Instytutu Anglistyki.

3.7 Działalność organizacyjna

Habilitationka była bardzo zaangażowana w pracę organizacyjną na rzecz Uniwersytetu Warszawskiego. Pełniła funkcję zastępcy Dyrektora Instytutu Kulturologii i Lingwistyki Antropocentrycznej (2010-2011). Sprawowała także funkcję Sekretarza Rady Wydziału Neofilologii UW (2015-17). W Instytucie Anglistyki Habilitationka jest odpowiedzialna za utrzymywanie współpracy z Uniwersyteckim Centrum Kształcenia Nauczycieli Języków Obcych i Edukacji Europejskiej.

4. Konkluzja recenzji

Po gruntownym zapoznaniu się z dorobkiem dr Katarzyny Hryniuk stwierdzam, że Habilitationka (w zakresie *pozostałych* osiągnięć) wykazuje istotną i wartościową aktywność naukową, dydaktyczną, organizacyjną i popularyzatorską.

Uważam jednak, że osiągnięcie naukowe, wskazane przez Habilitationkę jako podstawa do uzyskania habilitacji – monografia pt. "Non-natives writing for Anglo-American journals: Challenges and urgent needs" – z omówionych wyżej przyczyn nie spełnia wymogu znacznego wkładu autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej.

Z tego względu sędzę, że Habilitationka nie spełnia wszystkich ustawowych wymagań, a zatem wyrażam negatywną opinię w sprawie nadania jej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.